

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Patricia Regine Ferrà Coll	14:05	15:05	Dilluns	09/09/2019	16/02/2020	A-101

Responsable
patricia.ferra@uib.es

Contextualització

La inadaptació és un dels àmbits fonamentals en els quals intervé l'educadora i l'educador social i, dintre d'aquest àmbit, la intervenció i la prevenció en la desprotecció infantil són una tasca prioritària. Un dels objectius d'aquesta assignatura és integrar coneixements per comprendre el concepte d'inadaptació social com un procés, amb tota la seva complexitat, i posar una atenció especial a les teories i competències que fonamenten la intervenció de l'educadora o educador social amb la infància i l'adolescència en risc. També es pretén començar a reflexionar i treballar sobre les característiques pròpies de la intervenció socioeducativa en aquest àmbit: què suposa ser un educador o una educadora que intervé en l'àmbit de la inadaptació social?. Finalment, estudiarem el marc institucional en el qual treballa, majoritàriament, l'educador social: els Serveis Socials.

Ens trobam amb una primera assignatura d'intervenció professional de tercer semestre, que tindrà la seva continuïtat en el quart semestre del grau d'Educació Social. L'assignatura Intervenció Socioeducativa sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I s'imparteix durant el primer semestre del segon curs del Grau d'Educació Social; és una assignatura obligatòria pertanyent al mòdul d'Intervenció Professional en Educació Social i, dintre d'aquest, a la matèria d'Intervenció Socioeducativa en Infància i Joventut. Cal remarcar que, al llarg d'aquest grau, la intervenció en la inadaptació social s'estudia en tot un conjunt d'assignatures del mòdul d'Intervenció Professional referents no només a l'àmbit de la infància sinó també a altres problemàtiques que sovint coexisteixen o estan relacionades amb la inadaptació infantil i juvenil: la delinqüència, les drogodependències, la violència de gènere, etc. L'assignatura que aquí es presenta serà bàsica per poder integrar els coneixements i competències d'aquest mòdul.

Requisits

Guia docent

Recomanables

Es recomana haver cursat les assignatures bàsiques de primer curs.

Competències

Específiques

- * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que es troben en la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques generals dels entorns d'intervenció.
- * CE4. Saber utilitzar els procediments i tècniques sociopedagògiques per a la intervenció i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i social.

Genèriques

- * CT7. Capacitat crítica i autocrítica.
- * CT8. Capacitat empàtica i actitud respectuosa, solidària i de confiança envers els subjectes i institucions.
- * CT15. Compromís ètic amb les persones, les institucions i la pràctica professional

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc I. Bases teòriques i competències lligades a la comprensió i la intervenció amb nins i joves amb problemes d'inadaptació social i/o en situació de desprotecció.

Unitat didàctica 1.- Concepte d'inadaptació social

Unitat didàctica 2.- Teories sistèmiques i ecosistèmiques

Unitat didàctica 3.- Les necessitats i les emocions de la infància i de l'adolescència. La intel·ligència emocional

Unitat didàctica 4.- Teories del vincle, teories humanistes i l'anàlisi transaccional

Unitat didàctica 5.- Teories conductual-cognitives

Bloc II. Eixos del treball de l'educador social en l'àmbit de la inadaptació social

Unitat didàctica 6.- Què caracteritza i condiona la feina de l'educador social?. Ubicar-se com a professional de l'educació social

Unitat didàctica 7.- Introducció a la tasca de l'educador social en els diferents àmbits d'intervenció en la infància i adolescència: medi obert, àmbit familiar i àmbit residencial

Unitat didàctica 8.- Els Serveis Socials en el marc dels Serveis de Benestar.

Metodologia docent

En aquest apartat es detallen les modalitats organitzatives, els tipus d'agrupació i la metodologia que s'empraran per aconseguir els objectius de l'assignatura. Amb la metodologia proposada es pretén que l'alumne compregui, integri i aprengui a utilitzar els continguts teòrics a partir de l'observació i el qüestionament de la realitat biopsicosocial que envolta la inadaptació social, tenint en compte la naturalesa de les interaccions humanes i la subjectivitat que ens caracteritza. Igualment, es pretén que augmenti el seu autoconeixement i la seva consciència de la importància de les competències emocionals en la intervenció socioeducativa, amb el consegüent treball personal que se'n deriva.

Donades les característiques de l'assignatura, a l'apartat d'avaluació s'indiquen els dos itineraris possibles de la modalitat presencial.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució aproximada d'hores segons el tipus d'activitat, en el treball presencial i no presencial planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS (1 crèdit ECTS = 25 hores de treball de l'estudiant).

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Reflexió i diàleg	Grup gran (G)	A partir del treball previ de l'alumnat, s'utilitzarà el diàleg en petits grups i en gran grup per clarificar conceptes i reflexionar sobre els continguts de l'assignatura (temes i lectures) i relacionar-los amb pel·lícules, experiències, etc.	20
Classes pràctiques	Treball en grup i dinàmiques	Grup mitjà (M)	Al llarg del curs es duran a terme diferents tipus d'activitats i dinàmiques per aprofundir en les temàtiques estudiades.	25
Tutories ECTS	Tutories grupals i individuals	Grup petit (P)	A través de les tutories en petits grups es farà el seguiment de la carpeta d'aprenentatge i es donarà un espai per clarificar i aprofundir en els continguts, experiències o reflexions treballats. Sigui a petició dels alumnes o de la professora, es podran fer tutories individualitzades amb el mateix objectiu.	8
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. L'examen global tindrà una durada de 2,5 hores i constarà de preguntes curtes.	3
Altres	Exposicions d'experts	Grup gran (G)	Sessions monogràfiques sobre la pràctica professional implementades per educadores i educadors socials amb experiència en la intervenció socioeducativa en la infància i l'adolescència amb problemes d'inadaptació social.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i reflexió	A partir de l'estudi i del treball individual i en grup, l'alumne ha d'assimilar i integrar de forma comprensiva els continguts i competències de l'assignatura.	42
Estudi i treball autònom individual	Carpeta d'aprenentatge	Elaboració d'una carpeta d'aprenentatge on es recullen activitats de l'assignatura relacionades amb l'observació, l'anàlisi i reflexió, la introspecció... d'aspectes lligats als continguts de l'assignatura i a la pràctica feta a classe.	30
Estudi i treball autònom en grup	Entrevista familiar	Preparació, implementació i anàlisi d'una entrevista familiar per parelles a una família normalitzada desconeguda. Aquesta entrevista es comentarà en una sessió presencial en el grup classe. En cas de no assistir a la sessió presencial per comentar l'entrevista, s'haurà de lliurar un treball sobre la mateixa.	6
Estudi i treball autònom individual o en grup	Visionament de pel·lícules	Visionament de pel·lícules i altres materials audiovisuals per utilitzar-los com a font de reflexió i estudi personal i treball en el grup classe.	12

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

S'oferten els següents itineraris:

Itinerari A: Itinerari recomanable per a la modalitat presencial. És obligatòria la presencialitat en un mínim del 80% del total de les hores lectives.

Itinerari B: Es pactarà a principi de curs un calendari de tutories grupals mensuals per fer un seguiment del treball autònom de l'alumne a la carpeta d'aprenentatge, diàleg sobre els continguts estudiats, dubtes, etc. A l'itinerari B, l'assistència a aquestes tutories seran requisit imprescindible per poder presentar-se a l'examen global.

Per aprovar l'assignatura, és imprescindible aprovar l'examen global, realitzar la carpeta d'aprenentatge i l'entrevista familiar seguint les indicacions fetes a principi de curs, així com l'assistència a classe o tutories depenent de l'itinerari elegit. Un requisit per aprovar l'examen de l'assignatura és la correcció en la redacció i l'ortografia, atesa la importància que tenen per a l'educador social l'expressió oral i escrita (redacció d'informes, reunions d'equip, coordinacions interinstitucionals, sol·licitud de finançament per al desenvolupament de projectes, seguiment de diaris, suport escolar, etc.).

Guia docent

La carpeta d'aprenentatge s'ha de fer a un quadern d'espiral a mà, indicant dia i paraules claus corresponents a cada entrada. El quadern s'ha de dur a classe diàriament o a les tutories (depenent de l'itinerari) per treballar i fer-ne un possible seguiment.

Durant les sessions acadèmiques (aula i tutoria) no està permesa la utilització de telefonia mòbil, ni l'ús inadequat de l'ordinador. La puntualitat i l'actitud de respecte mutu i implicació durant les classes i tutories són considerats part de les competències necessàries per a les futures educadores i educadors socials.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Reflexió i diàleg

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	A partir del treball previ de l'alumnat, s'utilitzarà el diàleg en petits grups i en gran grup per clarificar conceptes i reflexionar sobre els continguts de l'assignatura (temes i lectures) i relacionar-los amb pel·lícules, experiències, etc.
Criteris d'avaluació	-Es farà una prova de resposta breu S'avaluarà l'assimilació i comprensió dels continguts de l'assignatura, així com la seva aplicació a la pròpia experiència, als casos o situacions-reals o ficticis- treballats durant el curs (pel·lícules obligatòries, experiència personal o professional, etc.) o presentats a la prova -Serà rellevant la correcció en la redacció i en l'ortografia

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Treball en grup i dinàmiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es duran a terme diferents tipus d'activitats i dinàmiques per aprofundir en les temàtiques estudiades.
Criteris d'avaluació	-La carpeta d'aprenentatge s'ha de dur a classe diàriament per treballar i fer-ne algun seguiment durant el semestre. S'avaluarà especialment que l'alumnat dugui al dia la carpeta, la coherència amb els continguts teòrics, la implicació personal/professional, els valors i actituds lligats a la pràctica socioeducativa, el nombre d'activitats recollides, la correcció en la redacció i en l'ortografia

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup I

Tutories grupals i individuals

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	A través de les tutories en petits grups es farà el seguiment de la carpeta d'aprenentatge i es donarà un espai per clarificar i aprofundir en els continguts, experiències o reflexions treballats. Sigui a petició dels alumnes o de la professora, es podran fer tutories individualitzades amb el mateix objectiu.
Criteris d'avaluació	-La carpeta d'aprenentatge s'ha de dur a les tutories per treballar i fer-ne el seguiment durant el semestre. S'avaluarà especialment que l'alumnat dugui al dia la carpeta, la coherència amb els continguts teòrics, la implicació personal/professional, els valors i actituds lligats a la pràctica socioeducativa, el nombre d'activitats recollides

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari B

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. L'examen global tindrà una durada de 2,5 hores i constarà de preguntes curtes.
Criteris d'avaluació	-L'examen global tindrà una durada de 2,5 hores S'avaluarà l'assimilació i comprensió dels continguts de l'assignatura, així com la seva aplicació a la pròpia experiència, als casos o situacions-reals o ficticis- treballats durant el curs (pel·lícules obligatòries, informes de casos, experiència personal o professional, etc.) o presentats a l'examen -S'avaluarà la capacitat de l'alumne per reflexionar sobre les característiques de la pràctica professional de l'educador social en l'àmbit de la desadaptació social.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Elaboració d'una carpeta d'aprenentatge on es recullen activitats de l'assignatura relacionades amb l'observació, l'anàlisi i reflexió, la introspecció... d'aspectes lligats als continguts de l'assignatura i a la pràctica feta a classe.
Criteris d'avaluació	-Seguiment de la carpeta d'aprenentatge a les classes pràctiques o a tutories grupals o individualitzades -De la carpeta d'aprenentatge es valorarà la coherència amb els continguts teòrics, la implicació personal/professional, els valors i actituds lligats a la pràctica socioeducativa, el nombre d'activitats recollides, la correcció en la redacció i en l'ortografia

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

Entrevista familiar

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Preparació, implementació i anàlisi d'una entrevista familiar per parelles a una família normalitzada desconeguda. Aquesta entrevista es comentarà en una sessió presencial en el grup classe. En cas de no assistir a la sessió presencial per comentar l'entrevista, s'haurà de lliurar un treball sobre la mateixa.
Criteris d'avaluació	L'entrevista familiar s'avaluarà a partir de la participació en la sessió pràctica on aquesta es comentí, possible prova breu escrita, carpeta d'aprenentatge o a partir de l'entrega del treball sobre l'entrevista. S'avaluarà la comprensió dels conceptes bàsics explorats en l'entrevista familiar. En cas de no poder assistir-hi, s'haurà de lliurar un informe escrit, el contingut del qual s'especificarà durant el curs.

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Durant el semestre s'aniran indicant les lectures i materials audiovisuals a treballar.

Bibliografia bàsica

- * Horno, P. (2017). *Educando la alegría*. Bilbao: Desclée de Brouwer
- * Horno, P. (2012). *Un mapa del mundo afectivo: el viaje de la violencia al buen trato*. Barcelona: Boira.
- * Gonzalo Marrodán, J.L. (2016). *Vinculate. Relaciones reparadoras del vínculo en los niños adoptados y acogidos*. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- * Rygaard, N.P. (2008). *El niño abandonado. Guía para el tratamiento de los trastornos de apego*. Barcelona: Gedisa.

Bibliografia complementària

- * Barudy, J. (2005). *Los buenos tratos a la infancia*. Barcelona: Gedisa.
- * Bisquerra, R. (2009). *Psicopedagogía de las emociones*. Madrid: Síntesis.
- * Bueno, D. (2017). *Neurociencia per a educadors*. Barcelona: Rosa Sensat
- * Cyrułnik, B. i Capdevila, C. (2017). *Diàlegs*. Barcelona: Gedisa.
- * Echeburúa Odriozola, E. (2005). *¿Adicciones sin drogas? Las nuevas adicciones : juego, sexo, comida, compras, trabajo, internet*. Editorial Desclée de Brouwer.
- * Faber, A. i Mazlish, E. (2001). *Cómo hablar para que sus hijos le escuchen y cómo escuchar para que sus hijos le hablen*. Barcelona: MEDICI
- * Fuertes, J. i Fernández del Valle, J. (2004). *El acogimiento residencial en la protección a la infancia*. Madrid: Pirámide.
- * Garrido, V. (2005). *Los hijos tiranos: El síndrome del emperador*. Barcelona: Ariel.
- * Garrido, V., (2005). *Manual de intervención educativa en inadaptación social 1. Fundamentos de la intervención*. Valencia: Librería Tirant lo Blanch.
- * Guilera, Ll. (2006). *Más allá de la Inteligencia Emocional. Las cinco dimensiones de la mente*. Madrid: Thomson.
- * Hadinger, B. (2007). *Aprender a vivir*. Barcelona: Oniro.
- * López Sánchez, F. (2008). *Necesidades en la infancia y en la adolescencia*. Madrid: Pirámide.
- * Llena, A. i Parcerisa, A. (2008). *La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la práctica*. Barcelona: Graó.
- * Mondragón, J. i Trigueros, I. (2002). *Intervención con menores. Acción socioeducativa*. Narcea.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	22307 - Intervenció Socioed. sobre els Menors amb Problemes d'Inadaptació Social I
Grup	Grup 1

- * Quevedo, P. i Jaume, A. (1999). *Programa de treball socioeducatiu en medi obert amb educadors de carrer*. GREC.
- * Peter Rygaard, N. (2008). *El niño abandonado. Guía para el tratamiento de los transtornos del apego*. Barcelona: Gedisa
- * Rogers, C. (1972, 1986). *El proceso de convertirse en persona*. Barcelona: Paidós.
- * Santibáñez, R. i Martínez-Pampliega, A. (coords.) (2013). *Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo*. Barcelona: Graó.
- * Sedó i Luzuriaga, C. (2001). *Treballant com a educadora o educador social*. Barcelona: Pleniluni.
- * Siegel, D. i Payne, T. (2013). *El cerebro del niño*. Barcelona: Alba.
- * Siegel, D. (2014). *Tormenta cerebral. El poder y el propósito del cerebro adolescente*. Barcelona: Alba.
- * Valverde, J. (1988). *El proceso de la inadaptación social*. Ed. Popular.
- * Villanova, J.S. i Clemente, A. (2005). *La inteligencia emocional en adolescentes*. Valladolid: Universidad de Valladolid.

Altres recursos

Algunes pel·lícules recomanades i sobre les que treballarem durant el curs:

- "7 vírgenes" (2005), film del director Alberto Rodríguez
- "Ciudad de Dios" (2002), film del director Fernando Meirelles
- "El niño de la bicicleta" (2011), film dels directors Jean-Pierre Dardenne i Luc Dardenne
- "Thirteen" (2003), film de la directora Catherine Hardwicke
- "Hoy empieza todo" (1999), film del director Bertrand Tavernier

